

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. Nº 38. AGOST 2004

GESTIÓ

A partir del S.XX, i especialment des del segon terç, amb l'expansió de l'economia fonamentada en el consum, en la cultura d'usar i tirar, en els països desenvolupats el creixement massiu i indiscriminat de residus sòlids comença a prendre dimensions crítiques i a generar un gravíssim impacte en el medi ambient.

A la nostra Comunitat – pel fet de posseir un territori insular, escàs i fràgil, i per un creixement exponencial de l'activitat turística, gran generadora de residus – aquests residus s'han convertit en un dels nostres principals problemes. Davant l'allau de tones es va optar en un principi per desenvolupar de manera indiscriminada i desordenada el sistema de simples abocadors. Només en algun cas es va procurar que aquests abocadors estiguessin com a mínim controlats. Fins que començaren a desenvolupar-se els Plans Directors Sectorials per a la Gestió de Residus Urbans. En aquest número ens centrarem en el Parc de Tecnologies Ambientals de Mallorca (PTMA), com a instrument bàsic del Pla Director de Mallorca. En properes edicions tindrem ocasió de referir-nos a les altres Illes.

Els camins de solució adoptats i aplicats en el PTMA, no han deixat de produir polèmiques, en concret, l'opció per la incineració. Encara que probablement hagués resultat més polèmica l'altra opció possible, l'abocador. Sense negar l'existència encara d'assignatures pendents, el que no es pot obviar és l'existència operativa del Pla Director de Residus a Mallorca, amb unes infraestructures bàsiques en desenvolupament i uns esforços notables per tal d'evitar impactes mediambientals. La recuperació energètica amb la incineració i els inicis del compostatge, en són exemples. Sens dubte queda molt por fer. Tant per part de les Administracions, com pels ciutadans a nivell individual, familiar, empresarial, i col·lectiu. El Parc, considerat com un dels més avançats a nivell europeu, és un bon instrument.

ELS RESIDUS SÒLIDS A MALLORCA

¿UN PROBLEMA O UNA OPORTUNITAT?

Segons l'informe Dobriš sobre l'estat del medi ambient a Europa el residus urbans han sofert una forta tendència a l'augment en els darrers anys.

En l'àrea europea de l'OCDE s'estima que la producció de residus urbans augmentà en un 30% en els 15 anys compresos entre 1975 i 1990.

Avui el model d'explotació insostenible dels recursos naturals que caracteritzà les primeres etapes del desenvolupament industrial ha començat a entrar en crisi. Problemes com el forat de la capa d'ozó, l'escalfament global, la destrucció dels boscos primaris, la desaparició de la biodiversitat o l'exhauriment dels caladors per la sobrepesca evidencien una crisi de dimensions planetàries. Es comencen a entreveure els primers

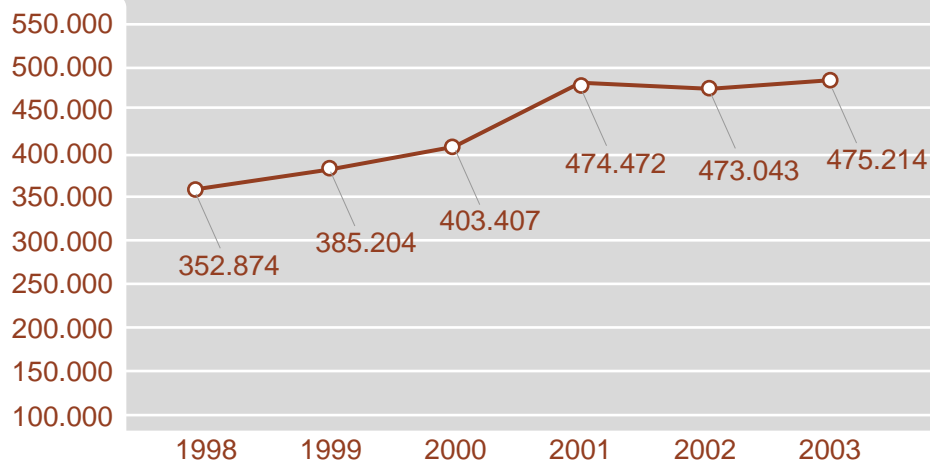
síntomes clars d'exhauriment en els ecosistemes i les conseqüències de tot tipus que se'n derivaran per la humanitat.

En resposta a aquesta situació està sorgint un nou concepte: el Desenvolupament Sostenible, nascut de la Conferència de Medio Ambiente y Desarrollo de Río de 1992. Llavors es ratificà, al menys teòricament, que "el dret al desenvolupament ha de complir de forma equitativa amb les necessitats de desenvolupament i de caràcter medioambiental de les generacions presents i futures".

A la nostra Comunitat, concretament a Mallorca, l'evolució de tones de residus sòlids és molt notable, com es pot comprovar a la taula adjunta.

EVOLUCIÓ DE TONES
ENTRADES AL SISTEMA 1998 - 2003

Taula 1

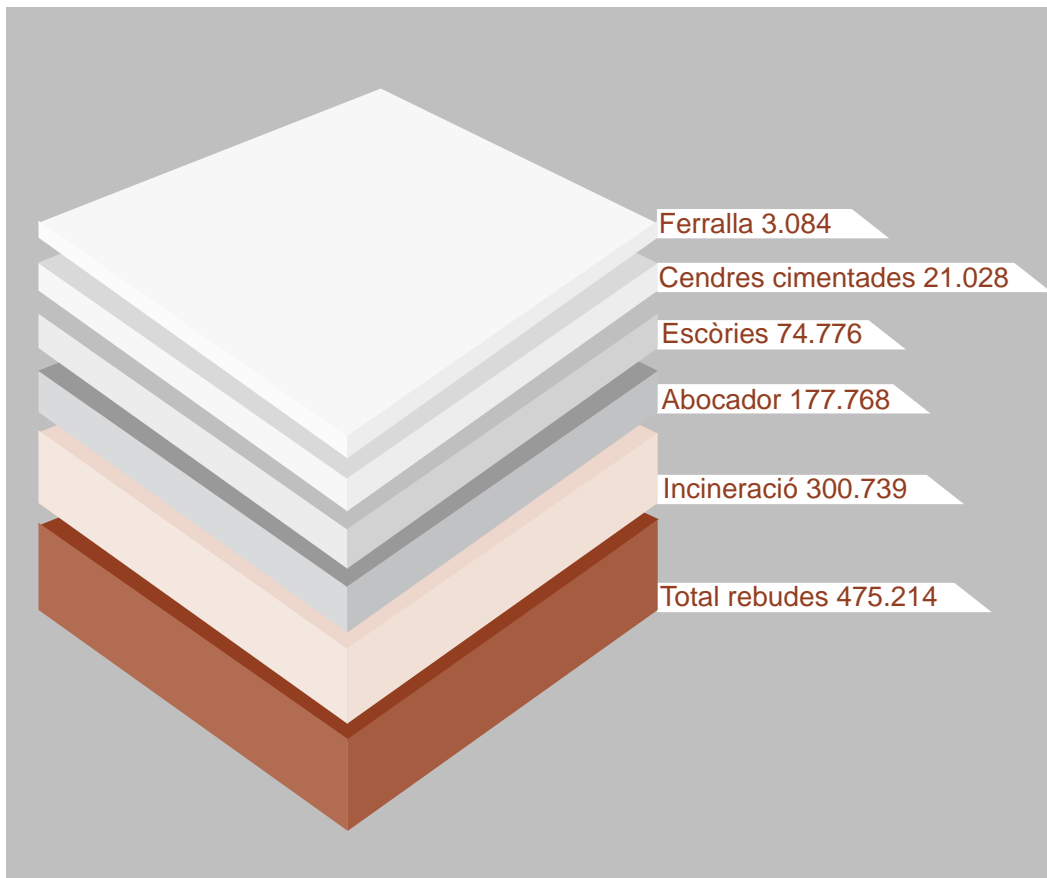

Font: TIRME 2003

PRODUCCIÓ DE RESIDUS 2003

L'instrument per fer front d'una forma adequada i sostenible al greu problema dels residus sòlids són els Plans Directors Sectorials. En concret, el seu objectiu és establir una política estratègica de gestió de residus que garanteixi una major qualitat de vida mitjançant un tractament mediambiental òptim d'aquests residus. Això implica aplicar les polítiques de les denominades 6R: Reduir, Reutilitzar, Reciclar, Recuperar energia, Reeducar i Reinsserir socialment.

Taula 2 TONES PRODUÏDES 2003

A la taula n.2 es reflecteixen les xifres de producció de l'any 2003. En comparació amb l'any 2002 el total de residus incinerats és un tant inferior. Aquesta disminució estigué motivada per una aturada deguda a les millores en el sistema elèctric. Els excedents que es deposaren a l'abocador durant el 2003, foren un 5,79% més que en el 2002.

Durant l'any 2003 s'ha posat en marxa la planta de tractaments d'escòries, que ha permès valorar per separat els diferents tipus de material. Com a resultat s'obtenen metalls fèrrics i no fèrrics, així com àrids minerals reciclables que s'utilitzen com a matèries primeres secundàries en la construcció de carreteres, en el sector del ciment i en l'obra civil.

Així mateix s'ha posat en marxa el dipòsit de seguretat per a cendres cimentades, la qual cosa permet millorar notablement la gestió d'aquests residus.

Font: TIRME 2003

El Parc de Tecnologies Ambientals de Mallorca (PTAM) pretén ser la infraestructura bàsica que garanteixi el compliment dels **OBJECTIUS ESTRATÈGICS** del Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus Urbans de Mallorca (PDSRGRUM).

1. Establir mesures de reducció de residus i foment de reciclatge per assolir els objectius de la normativa vigent.
2. Definir un nou model de recollida selectiva.
3. Dotar d'infraestructures adequades per a la gestió dels residus inclosos en el PDSRGRUM.
4. Planificar la gestió dels fangs i llots de les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR).
5. Maximitzar els rendiments dels residus, amb un tractament comparat al de les matèries primeres d'altres processos (reciclatge, energia...)

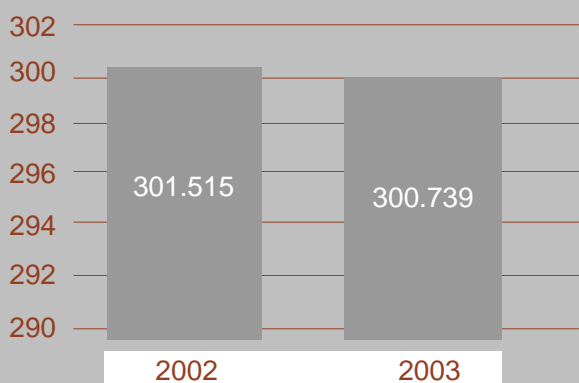
En concret, l'esmentat Parc (PTAM), fou inaugurat el 5 de Juny de 2003. De la mateixa manera durant l'any 2003, s'autoritza l'exploració d'una planta d'envasos i d'escòries en el Parc, així com les proves de posta en marxa de la planta de metanització i de compostatge.

GESTIÓ DE RESIDUS 2003

Els objectius de la Planta incineradora són : l'obtenció màxima d'energia, reciclatge de les escòries i cendres. De la Planta de compostatge : l'obtenció d'un compost d'alta qualitat per ús agrícola, jardineria pública i privada.... De la Planta de metanització: l'obtenció d'energia i compost. De la Planta de selecció d'envasos: garantir el retorn dels materials per reconvertir-los en matèries primes. En definitiva, convertir els residus en recursos materials o energètics.

1 RECUPERACIÓ ENERGÈTICA

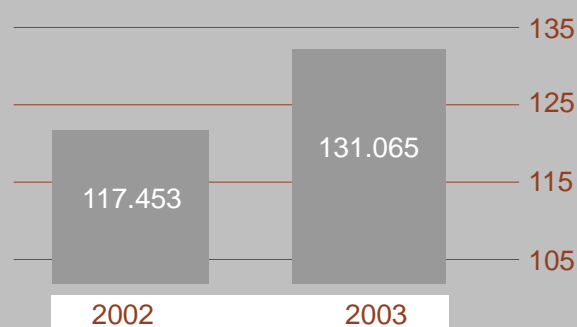
Taula 3 TONES INCINERADES

Fonte: TIRME 2003

ENERGIA CEDIDA (MWh)

Taula 4

Font: TIRME 2003

Durant el 2003 la producció energètica tingué una lleu disminució motivada per les millores elèctriques que es realitzaren. Emperò es cedí un 12% més d'energia.

2 ESTACIONS DE TRANSFERÈNCIA

Taula 5 TONES TRANSFERIDES

2002	216.385
2003	218.190 (+0.83%)

Font: TIRME 2003

RECOLLIDA SELECTIVA (tn)

Taula 6

	VIDRE	PAPER /CARTÓ	ENVASOS
2002	8.986	8.038	772
2003	10.297 (+14.5%)	8.654 (+7.6%)	1.691 (+119%)

Font: TIRME 2003

Actualment funcionen a ple rendiment les Estacions de Transferència d'Alcúdia, Binissalem, Manacor, Campos i Calvià.

3 COMPOSTATGE

Actualment estan en funcionament les Plantes de Compostatge d'Ariany-Felanitx-Sa Pobra. Pendent de la posta en marxa a ple rendiment de la Planta de Compostatge ubicada en el Parc (PTAM), durant l'exercici de 2003 s'han compostat 20.566 metres cúbics de llots.

4 CONTROL MEDIOAMBIENTAL

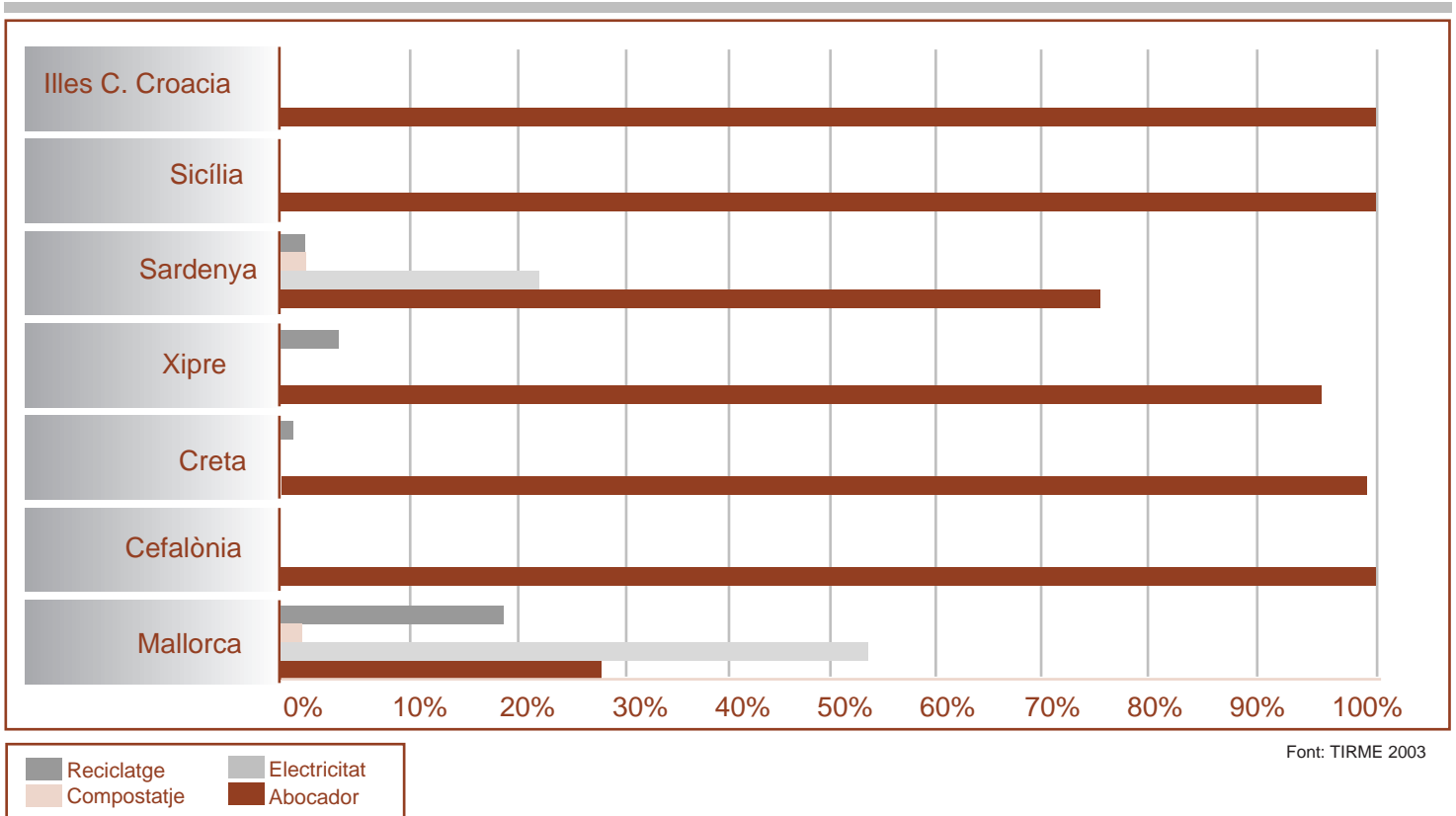
S'han posat en marxa mesures de control mediambiental aplicades a emissions, dioxines, ús eficient de l'aigua, etc. Es compleixen de forma àmplia les normatives més exigents en quant a emissions en totes les plantes.

EFICIÈNCIA DELS SISTEMES DE GESTIÓ A LES ILLES DE LA MEDITERRÀNIA.

L'índex de desviament de residus a abocador (IDA) és un paràmetre que mesura l'eficiència del sistema de gestió dels residus sòlids en desviar quantitats de residus de l'abocador a altres sistemes on s'aprofiten els materials continguts en distintes matèries primes i en energia.

L'IDA és a Mallorca del 72 per cent. La qual cosa significa que encara desviem a abocador un 28 per cent. Aquest índex, encara que és millorable, segueix essent com es pot observar a la taula adjunta el percentatge millor de totes les Illes de la Mediterrània.

Taula 7 ÍNDEXOS DE DESVIACIÓ A ABOCADOR (IDA) A LES ILLES DE LA MEDITERRÀNIA.

El Parc de Tecnologies Ambientals de Mallorca, (PTAM) és un fet, i el Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus Urbans de Mallorca (PDSCRUM), està en plena execució. Sens dubte, encara són moltes les assignatures pendents, però, avui per avui, el que era i encara pot ésser un autèntic

problema, la gestió dels residus sòlids, s'està convertint en una oportunitat. Si a Mallorca pretenem una qualitat de vida sostinguda i sostenible, si considerem que la nostra Natura és un dels nostres principals actius, hem d'invertir en medi ambient. El Parc és un instrument i una oportunitat.

www.gadeso.org

Ja pot accedir a les

Pàgines d'opinió

Ja pot participar al

Fòrum de debat

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009

TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.

E-MAIL: fundaciogadeso@infonegocio.com

PÁGINA WEB: www.gadeso.org

